

C. U. SHAH UNIVERSITY
Wadhwan City

Faculty Of: - Education

Department Of: - EDUCATION (B.Ed.)

Semester: - II

Code: - 4ED02PBM2

Name: – Pedagogy of School Subject Business Organisation and Management (BOM) Group-B

Teaching & Evaluation Scheme:-

Subject Code	Name of the Subject	Teaching Scheme (Hours)				Credits	Evaluation Scheme							
		Th	Tu	Pr	Total		Theory				Practical (Marks)			Total
							Sessional Exam		University Exam		Internal		University	
							Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr/Viva	TW	Pr	
4ED02PBO2	Pedagogy of School Subject (BOM) Group-B	4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	---	-----	-----	100

Objectives:

1. માનવી દૈનિક જીવનમાં 'વાણિજ્ય' વિષય શિક્ષણની ઉપયોગિતા જાણે અને સમજે.
2. માનવીના વ્યાવસાયિકવિકાસમાં 'વાણિજ્ય' વિષય શિક્ષણની ઉપયોગિતા અંગે સમજી વ્યવહારુ ઉપયોગ કરે.
3. ધંધા માટે અને વ્યવહારુ જીવનમાં વાણિજ્યના વિવિધ દસ્તાવેજ અને દસ્તાવેજી પત્રકોનું મહત્ત્વ સમજે.
4. વ્યક્તિમાં આયોજન તૈયાર કરવાની અને તેનું અમલીકરણ કરવાની શક્તિનોવિકાસ થાય.
5. વ્યક્તિમાંચોકસાઈ, પ્રમાણિકતા, સમયબદ્ધતા જેવા કૌશલ્યોનોવિકાસ થાય.

Faculty of	Education
Course Name	Bachelor of Education (B. Ed.)
Subject Code	4ED02PBM1
Subject Name	Pedagogy of School Subjects - Business Organisation and Management
Semester	Semester - II (Second)

૧.	માનવી દૈનિક જીવનમાં 'વાણિજ્ય' વિષય શિક્ષણની ઉપયોગિતા જાણે અને સમજે.
૨.	માનવીના વ્યાવસાયિકવિકાસમાં 'વાણિજ્ય' વિષય શિક્ષણની ઉપયોગિતા અંગે સમજી વ્યવહારુ ઉપયોગ કરે.
૩.	ધંધા માટે અને વ્યવહારુ જીવનમાં વાણિજ્યના વિવિધ દસ્તાવેજ અને દસ્તાવેજી પત્રકોનું મહત્ત્વ સમજે.
૪.	વ્યક્તિમાં આયોજન તૈયાર કરવાની અને તેનું અમલીકરણ કરવાની શક્તિનોવિકાસ થાય.
૫.	વ્યક્તિમાંચોકસાઈ, પ્રમાણિકતા, સમયબદ્ધતા જેવા કૌશલ્યોનોવિકાસ થાય.

એકમ નં.	એકમનું નામ	ભારાંક
૧.	એકમપાઠ, વાણિજ્ય શિક્ષક-વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ, પાઠ્યપુસ્તક સમીક્ષા અને શિક્ષણકાર્યનું મૂલ્યાંકન: <ul style="list-style-type: none"> એકમપાઠની સંકલ્પના, લક્ષણો, સોપાનો, મહત્ત્વ અને આયોજન નોંધ તેમજ છૂટાપાઠ અને એકમપાઠ વચ્ચેનો તફાવત વાણિજ્ય શિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ, વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ: નિષ્ણતાંતોના પ્રવચનો, મુલાકાતો, સ્થાનિક સર્વેક્ષણ, નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય (સંકલ્પના, મહત્ત્વ અને વિનિયોગ) ધોરણ-૧૧ અને ધોરણ-૧૨ ના પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા અને સૂચનો મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ અને સોપાનો, પ્રશ્નના પ્રકાર, રચના, લાભાલાભ (નિબંધ, ટૂંકજવાબી અને અનાત્મલક્ષી) તેમજ બ્લૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્રની સંરચના અને આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો 	૨૫ %
૨.	વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તકઆધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૧): <ul style="list-style-type: none"> ધંધાકીય સેવાઓ:વીમો, વખાર, વાહનવ્યવહાર, બેંક અને સંદેશાવ્યવહાર ધંધાકીય સ્વરૂપો: વૈયક્તિક માલિકી, ભાગીદારી પેઢી, સહકારી મંડળી તેમજ ઈ-કોમર્સ અને આઉટસોર્સિંગ સંયુક્ત હિસ્સાવાળી કંપની: અર્થ, લક્ષણો, ફાયદા-મર્યાદા, પ્રકારો અને સ્થાપનાવિધિ જાહેરક્ષેત્ર, ખાનગીક્ષેત્ર, વૈશ્વિક અને સંયુક્ત સાહસો 	૨૫ %
૩.	વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તકઆધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૧ અને ૧૨): <ul style="list-style-type: none"> આંતરિક વેપાર અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો:ઈકવીટી શેર, પ્રેફરન્સ શેર અને ડિબેન્ચર સંચાલન: ખ્યાલ, મહત્ત્વ, હેતુઓ, સપાટીઓ, સિદ્ધાંત(હેન્ડરી ફેયોલ) અને POSDCoRB સૂત્ર ભરતી અને તાલીમ:ભરતીનો અર્થ, પ્રાપ્તિસ્થાનો અને તાલીમનો અર્થ, પ્રકાર, ફાયદા 	૨૫ %
૪.	વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તક આધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૨): <ul style="list-style-type: none"> વ્યવસ્થાતંત્રનો અર્થ, લક્ષણો, મહત્ત્વ, રચના(પ્રક્રિયા) અને પ્રકારો અભિપ્રેરણનો અર્થ, લક્ષણો, મહત્ત્વ અને મેસ્લોનો જરૂરિયાતનો અગ્રતાક્રમ ગ્રાહક સુરક્ષા: અર્થ, જરૂરિયાત, ગ્રાહકના અધિકારો-જવાબદારીઓ, ગ્રાહક સુરક્ષાનાં સાધનો અને 	૨૫ %

	<p>પદ્ધતિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ધંધાની સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ અને વિવિધ સ્તરે ધંધાની જવાબદારીઓ 	
--	---	--

શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ:

૧. ઈ-કોમર્સ એજન્સીઓની તેમજ આઉટસોર્સિંગ કરતી પેઢીઓની માહિતી એકત્રિત કરે.
૨. ગ્રાહકસુરક્ષા કચેરીની મુલાકાત લઈ ગ્રાહકસુરક્ષા સંદર્ભે જરૂરી માહિતી એકત્રિત કરે.
૩. ધોરણ-૧૧ કે ધોરણ-૧૨ ના નવા પાઠ્યપુસ્તકની સારા પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો સંદર્ભે સમીક્ષા કરે.
૪. વિવિધ પ્રકારના બહાર પાડેલ શેર કે ડિબેન્યર તેમજ કંપનીને અનુરૂપ દસ્તાવેજો વિશે જરૂરી માહિતી એકત્રિત કરે અને તેને પાઠ્યપુસ્તકમાં આપેલ માહિતી સંદર્ભે સમજાવે.
૫. બ્લૂ પ્રિન્ટ આધારિત આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના કરે અને અધ્યાપક દ્વારા સૂચવેલ કોઈપણ પ્રવૃત્તિ કરે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

૧. Lewis D.: Methods of Teaching Book Keeping, South Western Publishing Cincinnati, 1995.
૨. Pillei J.: Effective Teaching, Madurai University, Madurai, 1985.
૩. Dhand: Techniques of Teaching, Ashish Publication, (Harry) New Delhi, 1990.
૪. LayE.J.S.hand: Encyclopedia of modern methods of teaching, Anmol Publishing Pvt. Ltd. New Delhi, 1990.
૫. Sharma.R.A. Technology of Teaching International Publishing House, Meerut, 1985.
૬. Wittich, Walter Arno and Schuller, Charles Financies – Audio – Visual Materials – Their Nature and Use, Harpe and Raw Publisher, New York, 1966.
૭. બી. આર. ચૌધરી અને અન્ય: નામાનાં મૂળતત્વોનું અધ્યાપન, ધવલ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૮. ડૉ. કે. જી. કાછિયા: નામાનાં મૂળતત્વોની અધ્યાપન પદ્ધતિ, બી.એ.ઓ.યુ., અમદાવાદ.
૯. પ્રા. મોહનભાઈ પ્રજાપતિ અને અન્ય: નામાનાં મૂળતત્વોના અધ્યાપનનું પરિશીલન, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૧૦. પ્રા. મહેશ યાજ્ઞિક: વાણિજ્ય અધ્યાપનનું પરિશીલન, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

એકમ નં.	એકમનું નામ	ભારાંક
૧.	<p>એકમપાઠ, વાણિજ્ય શિક્ષક-વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ, પાઠ્યપુસ્તક સમીક્ષા અને શિક્ષણકાર્યનું મૂલ્યાંકન:</p> <ul style="list-style-type: none"> એકમપાઠની સંકલ્પના, લક્ષણો, સોપાનો, મહત્ત્વ અને આયોજન નોંધ તેમજ છૂટાપાઠ અને એકમપાઠ વચ્ચેનો તફાવત વાણિજ્ય શિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ, વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ: નિષ્ણાંતોના પ્રવચનો, મુલાકાતો, સ્થાનિક સર્વેક્ષણ, નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય (સંકલ્પના, મહત્ત્વ અને વિનિયોગ) ધોરણ-૧૧ ના પાઠ્ય પુસ્તકની સમીક્ષા અને સૂચનો તેમજ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ અને સોપાનો, પ્રશ્નના પ્રકાર, રચના, લાભાલાભ(નિબંધ, ટૂંકજવાબી અને અનાત્મલક્ષી) બ્લૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્રની સંરચના અને આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો 	૨૫ %
૨.	<p>વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તકઆધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૧):</p> <ul style="list-style-type: none"> ધંધાકીય સેવાઓ: બેંકિંગ(અર્થ, પ્રકારો અને કાર્યો), વીમો(અર્થ, પ્રકારો અને સિદ્ધાંતો), વખાર(અર્થ, પ્રકાર અને મહત્ત્વ), વાહનવ્યવહાર(અર્થ, પ્રકાર અને મહત્ત્વ) ધંધાકીય સ્વરૂપો: વૈયક્તિક માલિકી(અર્થ, લક્ષણો અને લાભાલાભ), હિન્દુ અવિભક્ત કુટુંબ(અર્થ અને લક્ષણો), ભાગીદારી(અર્થ, પ્રકાર, લક્ષણો અને લાભાલાભ) જાહેર ક્ષેત્રનાં સ્વરૂપો: સંયુક્ત હિસ્સાવાળી કંપની(અર્થ, પ્રકારો), સહકારી મંડળી(અર્થ, લક્ષણો અને લાભાલાભ), ખાતાકીય સંચાલન, જાહેર નિગમ અને સરકારી કંપની વચ્ચેનો તફાવત ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો:ઈકવીટી શેર, પ્રેફરન્સ શેર અને ડિબેન્યર(અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકાર) 	૨૫ %
૩.	<p>વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તકઆધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૧ અને ૧૨):</p> <ul style="list-style-type: none"> ધંધાકીય સેવાઓ: ધંધાકીય સ્વરૂપો: જાહેર ક્ષેત્રનાં સ્વરૂપો: ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો: 	૨૫ %

૪.	<p>વાણિજ્યના પાઠ્યપુસ્તક આધારિતવિષયવસ્તુ(ધોરણ-૧૨):</p> <ul style="list-style-type: none">• ધંધાકીય સેવાઓ:• ધંધાકીય સ્વરૂપો:• જાહેર ક્ષેત્રનાં સ્વરૂપો:• ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો:	રપ %
----	--	------